

onsen met de hatelijkste bewoordingen aanwreeff, en die den commandeur hebben doen besluyten om wel den beslooten brief te beantwoorden, maar het sogenaemde protest door twee leeden van den raad weder bij den heer Wyatt te laten bestellen. Gelijk ook geschiet is, niettegenstaende dese hetselve, als reeds eenmaal den commandeur in handen gesteld, weygerde terug te nemen. Waardoor onse gecommitteerden genootsaakt wierden het papier naast hem te laten leggen, en sij sijn daarop heengegaan.

Fol. 169r-170r.

(Voor deze voorvallen met Watson en Richard Wyatt wordt verwezen naar de geheime Padangse resoluties van 1 november en 11 december 1762. De Engelsen verblijven te Natal en Tapanuli en trachten verder naar het noorden door te dringen. Volgens de rapporten hebben ze daar weinig aan en weet de resident te Airbangis hen van de bergvolken die het goud leveren, af te snijden.

BENGALEN

De handel in Bengalen kwijnt, maar die in salpeter en opium belooft beter te gaan, want de Engelse gouverneur Henry Vansittart verzekerde dat hij het opperhoofd te Patna opdracht heeft gegeven de Compagnie bij inkoop van opium niet te belemmeren. Het bestuur te Calcutta deelde het bestuur mee dat de directeurs van de Engelse compagnie het bevel gaven de onderlinge vriendschap te handhaven [fol. 171] en toe te staan dat de Compagnie zoveel salpeter inkocht, als ze voor eigen gebruik nodig had. Bovendien deed het Engelse bestuur een voorstel, waarbij de Compagnie genoeg salpeter zou krijgen zonder dat het Engelse monopolie werd aangetast. Verwezen wordt naar de geheime brief van Louis Tallefert en hoofdadministrateur Menso Isinck van 12 februari 1763. Wegens ziekte kon Tallefert dit voorstel niet laten bespreken. De Hoge Regering ziet er weinig in, want de Engelsen kunnen met het argument van eigen benodigdheid de Compagnie altijd met kleine partijtjes afschepen. Het is waarschijnlijk dat de Engelsen naar ze gewoon zijn de salpeterhandelaars met geweld zullen afschrikken, [fol. 172] zodat ze slechts kleine hoeveelheden leveren. De Compagnie lijdt dan ook onder het onstuimig optreden van de Engelsen. Hopelijk zal de Compagnie voordeel van het openen van de salpeterhandel hebben. De Deunisveld, die met een lading t.w.v. f 335.024 terugkwam, voerde maar 230.000 lb aan. De Oosterbeek bracht naast rijst en textiel nog 185.000 lb salpeter naar Ceylon. Het is onzeker of dat genoeg is. Het is voor het merendeel wat reeds in 1760 in Ghazipur binnenkwam, en pas nu met grote moeite afgevoerd kon worden. De Deunisveld bracht slechts 101 kisten opium mee en volgens het bestuur zal de Vrouwe Kornelia Hillegonda, die een maand later zal vertrekken, nauwelijks die hoeveelheid meenemen. De prijs, die in 1760 maar f 443,- per kist was, is gestegen tot de ongehoorde prijs van f 750,9,8. Daarom is bij resolutie van 31 maart besloten om de Opium Sociëteit deze keer rsd 100 boven de gewone prijs per kist te laten betalen. Voor het overige [fol. 173] en een verklaring van het feit dat het bestuur door het lang wegblijven van de schepen geen voldoende retouren kon verzamelen, wordt naar de brieven uit Bengalen verwezen. Daaruit blijkt dat Louis Tallefert nogmaals ontslag vroeg. Naast de 290 last rijst die de Oosterbeek in januari naar Ceylon bracht, zou daarheen met de Langewijk in februari nog 210 last zijn gegaan.)

Zijnde het vertrek van laatgemelde bodem eenige dagen vertraagd door eene onverwachte verschijning van drie Fransche schepen ter Bellazoorsche rhede. Wanneer het Calcatsch ministerie op eenen meesteragtige toon van ons gevergt heeft geen schepen met granen uyt de rivier te depecheeren voordat de Franschen vertrokken waren.

Dese hadden, vier schepen sterk, een tijd langs de zuydelijke kusten van Mallabaar en vervolgens op de hoogte van Ceylon gekruyst, daar hun de capitain Tinker, voerende het Engelsch oorlogschip The Medway, bijna in den mond sou gelopen hebben, so eene al te voorbarige losbranding van een der Fransche schepen den Engelschman, die dese schepen voor Hollandsche aanzag, niet even bijtijds uyt sijnen doling geholpen had.

Vervolgens sijn de Franschen, na alvorens het rijk gelaaden Engelsche uytkomende